

Folketinget
lov@ft.dk

Stormgade 2-6
1470 København K
Telefon 72 28 24 00
im@im.dk

Sagsnr.
2022 - 3088

Doknr.
527133

Dato
15-06-2022

Valgklage fra Jim S. Scherning i forbindelse med folkeafstemningen den 1. juni 2022

Fra Langeland Kommune har Indenrigs- og Boligministeriet modtaget vedhæftede e-mail af 1. juni 2022, hvori Jim S. Scherning, Rudkøbing, har klaget over, at hans ægtefælle, der er funktionelt døvblind, fik afvist at få hjælp alene af Jim S. Scherning ved stemmeafgivningen den 1. juni 2022 på afstemningsstedet i Rudkøbing, Langeland.

Jim S. Scherning har i den forbindelse bl.a. oplyst følgende:

”Vi gjorde flere gang opmærksom på at de tog fejl, men efter at have rådført sig med andet personale (anråbte kollega i modsatte side af rummet), fastholdt de, at der skulle være én valgstyrelse eller tilforordnede vælgere inde i rummet, sammen med min kone og jeg (endnu en totalt forfejlet forståelse af formålet.

[...]

For at undgå at situationen blev mere ydmygende eller skulle blive til en konflikt (jeg ønskede ikke at min kone skulle udstilles og ydmyges yderligere). Efterkom vi ordren, for at få mulighed for at deltage i valget.

Efterfølgende anmodede min kone personen, der skulle sikre den demokratiske proces, om at sætte sig ind i reglerne, så andre ikke skulle udsættes for samme behandling. Jeg er i den forbindelse glad for at min kone ikke ser godt, da personen så på hende, som om hun var mindre bemidlet.”

Langeland Kommune har i anledning af klagen ved vedhæftede e-mail af 7. juni 2022 oplyst følgende:

”Vælger møder op med blindestok og får udleveret stemmeseddel og siger, at hendes mand hjælper hende. Parret går hen til stemmeboksen, hvor den tilforordnede fejlagtigt oplyser, at den tilforordnede skal med ind.

Der opstår i den forbindelse diskussion, og derfor bliver der hurtigt kaldt på hjælp fra valgsekretæren, som på daværende tidspunkt opholder sig i et andet lokale.

Inden valgsekretæren er til stede og situationen bliver forklaret, har vælgeren stemt under overværelse af hendes mand og den tilforordnede, og parret har forladt afstemningsstedet.

Situationen bliver herefter noteret i valgbogen.”

I forbindelse med en anden valgklage om hjælp til stemmeafgivning fra Jonas Petersen har Langeland Kommune i vedhæftede supplerende udtalelse af 13. juni 2022 oplyst følgende:

”Episoden gør at der fremadrettet bliver et øget fokus på reglerne om hjælp til stemmeafgivningen. Undervisning af de valgtilfornordnede bliver fremadrettet ligeledes skærpet.”

Indenrigs- og Boligministeriet kan i den anledning oplyse, at følgende fremgår af § 99 stk. 1, i folketingsvalgloven (lovbekendtgørelse nr. 294 af 7. marts 2022):

”§ 99. Afstemningen på afstemningsdagen og forberedelsen hertil finder sted i overensstemmelse med reglerne i § 44 og kapitel 7 for folketingsvalg, jf. dog stk. 2-4.”

Indenrigs- og Boligministeriet kan desuden oplyse, at følgende fremgår af § 49, stk. 1 og 2, i folketingsvalgloven:

”§ 49. Vælgere, der på grund af manglende førighed, svagelighed eller lignende ikke kan bevæge sig ind i stemmelokalet eller stemmerummet eller i øvrigt foretage stemmeafgivningen på den foreskrevne måde, jf. § 48, kan forlange fornøden hjælp til stemmeafgivningen, jf. dog stk. 4. Hjælp til stemmeafgivningen kan ydes ved personlig bistand, jf. stk. 2, og ved brug af eventuelle hjælpemidler, der skal stilles til rådighed ved stemmeafgivningen, jf. stk. 5. Der kan herved ske de nødvendige lempelser i den foreskrevne fremgangsmåde, herunder gives adgang til at foretage stemmeafgivning umiddelbart uden for stemmelokalet.

Stk. 2. Personlig bistand til stemmeafgivning ydes af 2 valgstyrere eller tilfornordnede vælgere. I stedet for den ene valgstyrer eller tilfornordnede vælger kan vælgeren forlange personlig bistand til stemmeafgivningen af en person, der er udpeget af vælgeren selv. Tilkendegiver vælgeren over for en valgstyrer eller tilfornordnet vælger udtrykkeligt og utvetydigt et ønske herom, og er vælgerens ønske begrundet i en umiddelbart konstaterbar eller dokumenterbar fysisk eller psykisk funktionsnedsættelse, kan den personlige bistand ydes alene af en person, der er udpeget af vælgeren selv.”

Det følger således af folketingsvalglovens § 49, stk. 2, 3. pkt., at en vælger, der har en umiddelbart konstaterbar eller dokumenterbar fysisk eller psykisk funktionsnedsættelse, kan få hjælp alene af én personlig hjælper, hvis vælgeren fremsætter ønske herom over for en valgstyrer eller tilfornordnet vælger.

Af Indenrigs- og Boligministeriets vejledning nr. 9384 af 7. april 2022 om afholdelse af folkeafstemning onsdag den 1. juni 2022 om Danmarks deltagelse i det europæiske samarbejde om sikkerhed og forsvar ved at afskaffe EU-forsvarsforbeholdet fremgår af afsnit 7.4.1 og 7.4.2 bl.a. følgende om personlig bistand og hjælp ved stemmeafgivning:

”Det er vælgeren selv og ingen andre, der over for en valgstyrer eller tilfornordnet vælger skal forlange at få personlig bistand eller hjælp ved brug af hjælpemidler til sin stemmeafgivning. Ingen vælger er tvunget til at modtage personlig bistand eller hjælp ved brug af hjælpemidler ved stemmeafgivningen. En valgstyrer eller tilfornordnet vælger kan således ikke betinge en vælgers adgang til at afgive stemme af, at vælgeren accepterer at lade sig bistå ved stemmeafgivningen eller benytter de hjælpemidler, der er stillet til rådighed, fordi valgstyreren eller den tilfornordnede vælger skønner, at vedkommende vil have behov herfor.

[...]

Vælgeren kan i visse tilfælde forlange, at personlig bistand ydes *alene* af én person, som vælgeren selv har udpeget, dvs. uden at der tillige skal medvirke en valgstyrelse eller tilforordnet vælger.

To betingelser skal være opfyldt, for at den personlige bistand kan ydes alene af en person, som vælgeren selv har udpeget: 1) Vælgeren skal *udtrykkeligt og utvetydigt tilkendegive et ønske herom, og* 2) ønsket skal være begrundet i en *umiddelbart konstaterbar eller dokumenterbar fysisk eller psykisk funktionsnedsættelse*, se lovens § 49, stk. 2, 3. pkt.

Betingelse 1: Udtrykkelig og utvetydig tilkendegivelse

For at personlig bistand kan ydes alene af én person, som vælgeren selv har udpeget, skal vælgeren over for en valgstyrelse eller tilforordnet vælger udtrykkeligt og utvetydigt tilkendegive et ønske herom. Vælgerens ønske om alene at få hjælp af en personligt udpeget hjælper skal dermed være udtrykkeligt og utvetydigt og må ikke kunne misforstås.

Det er vælgeren selv, der over for en valgstyrelse eller tilforordnet vælger skal udtrykke, at vælgeren alene ønsker hjælp af en personligt udpeget hjælper. Valgstyrelserne og de tilforordnede vælgere har desuden ikke pligt til at spørge, om vælgeren alene ønsker hjælp til stemmeafgivningen af én personligt udpeget hjælper.

Det er valgstyrelsen eller den tilforordnede vælger, der vurderer, om vælgeren udtrykkeligt og utvetydigt tilkendegiver et ønske herom.

[...]

Betingelse 2: Umiddelbart konstaterbar eller dokumenterbar fysisk eller psykisk funktionsnedsættelse

Vælgerens ønske om at få hjælp alene af én person, som vælgeren selv har udpeget, skal være begrundet i en umiddelbart konstaterbar eller dokumenterbar fysisk eller psykisk funktionsnedsættelse.

En »umiddelbart konstaterbar eller dokumenterbar fysisk eller psykisk funktionsnedsættelse« er en funktionsnedsættelse, som valgstyrelserne eller de tilforordnede vælgere kan se eller konstatere, f.eks. i form af brækkede lemmer m.v. eller brug af kørestol, krykkestokke, mobilitystok, førerhund el.lign.

Det omfatter også funktionsnedsættelser, som ikke umiddelbart er synlige, men som vælgeren kan dokumentere, f.eks. i form af ledsagekort eller parkeringskort for personer med handicap udstedt af Danske Handicaporganisationer eller en lægeerklæring eller en erklæring/attest udstedt af en offentlig myndighed.

Det er valgstyrelsen eller den tilforordnede vælger, der vurderer, om betingelsen er opfyldt og dermed, om personlig bistand kan ydes alene af en personligt udpeget hjælper.

Hvis det vurderes, at personlig bistand ikke kan ydes alene af en personligt udpeget hjælper – fordi en eller begge af ovenstående betingelser ikke er opfyldt – skal vælgeren i stedet tilbydes, at personlig bistand ydes af en personligt udpeget hjælper sammen med en valgstyrelse eller tilforordnet vælger, eller at personlig bistand ydes af to valgstyrelser eller tilforordnede vælgere.”

Indenrigs- og Boligministeriet har den 20. april 2022 sendt et brev til alle landets kommuner sammen med en informationsfolder om hjælp til stemmeafgivning og hjælpemidler ved folkeafstemningen den 1. juni 2022. Af brevet fremgår følgende:

”Indenrigs- og Boligministeriet opfordrer kommunerne til at gøre informationsfolderen tilgængelig for vælgerne, f.eks. i borgerservice eller på kommunens hjemmeside, samt at videreformidle informationsfolderen til valgstyrere, tilfornordnede vælgere og stemmemodtagere.

[...]

Ved hvert valg får Indenrigs- og Boligministeriet henvendelser fra borgere og organisationer om episoder, hvor valgstyrere og tilfornordnede vælgere ikke har været tilstrækkeligt bekendt med reglerne om hjælp til stemmeafgivning. Ministeriet skal derfor indskærpe, at kommunerne skal sikre, at valgstyrere og tilfornordnede vælgere samt brevstemmemodtagere har modtaget tilstrækkelig instruktion, så de er bekendt med reglerne om hjælp til stemmeafgivning, herunder muligheden for at få hjælp alene af én person.”

Efter Indenrigs- og Boligministeriets opfattelse er Jim S. Schernings ægtefælle – som sagen foreligger oplyst – omfattet af den persongruppe, der efter valglovgivningen har ret til at få hjælp til stemmeafgivningen alene af én personlig hjælper.

Det er således Indenrigs- og Boligministeriets opfattelse, at Jim S. Schernings ægtefælle skulle have mulighed for at afgive sin stemme alene med hjælp af Jim S. Scherning, såfremt hun fremsatte ønske herom over for valgstyreren eller den valgtilfornordnede, hvilket hun – som sagen foreligger oplyst – gjorde. Indenrigs- og Boligministeriet finder det derfor beklageligt, at Jim S. Schernings ægtefælle ikke fik lov til at afgive sin stemme alene med hjælp af Jim S. Scherning.

Med hensyn til klagen har Indenrigs- og Boligministeriet noteret sig, at Langeland Kommune har oplyst, at den valgtilfornordnede fejlagtigt oplyste til Jim S. Scherning og hans ægtefælle, at den valgtilfornordnede skulle med ind i stemmerummet, og at den valgtilfornordnede derfor overværede stemmeafgivningen. Langeland Kommune har således erkendt, at der i det konkrete tilfælde er sket en fejl.

Indenrigs- og Boligministeriet har desuden noteret sig, at Langeland Kommune har oplyst, at der fremadrettet vil være et øget fokus på reglerne om hjælp til stemmeafgivningen, og at undervisningen af de valgtilfornordnede vil blive skærpet.

Langeland Kommunes udtalelse giver herefter – henset til at Langeland Kommune således har erkendt, at der i det konkrete tilfælde er sket en fejl, og at kommunen fremadrettet vil have øget fokus på reglerne om hjælp til stemmeafgivningen og vil skærpe undervisningen af de valgtilfornordnede – ikke Indenrigs- og Boligministeriet anledning til bemærkninger.

Klageren er herfra underrettet om, at sagen er oversendt til Folketinget.

Med venlig hilsen
Nikolaj Stenfalk

/Christine Boeskov